

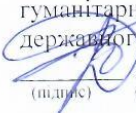
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ  
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

Інститут гуманітарної підготовки та державного управління

Кафедра філології та перекладу

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Директор інституту  
гуманітарної підготовки та  
державного управління

  
Дзвінчук Д. І.  
(підпис) (прізвище та ініціали)

« \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2018 р.

**ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА**

**РОБОЧА ПРОГРАМА**

Перший (бакалаврський) рівень  
(рівень вищої освіти)

галузь знань

03 Гуманітарні науки  
(шифр і назва)

спеціальність

035 Філологія  
(шифр і назва)

спеціалізація

Переклад (англійська мова)

вид дисципліни

обов'язкова

Івано-Франківськ-2018

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ  
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ**

Інститут гуманітарної підготовки та державного управління

Кафедра філології та перекладу

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Директор Інституту  
гуманітарної підготовки та  
державного управління

\_\_\_\_\_ Дзвінчук Д. І.  
(підпис) (прізвище та ініціали)

« \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2018 р.

**ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА**

**РОБОЧА ПРОГРАМА**

Перший (бакалаврський) рівень  
(рівень вищої освіти)

галузь знань

03 Гуманітарні науки  
(шифр і назва)

спеціальність

035 Філологія  
(шифр і назва)

спеціалізація

Переклад (англійська мова)

вид дисципліни

обов'язкова

Робоча програма дисципліни «Вступ до мовознавства» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття ступеня **бакалавр** за спеціальністю «Філологія» і спеціалізацією «Переклад (англійська мова)».

Розробники:

к. філол. н., доц.

\_\_\_\_\_

М. І. Венгринюк.

(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філології та перекладу

(назва кафедри)

Протокол від «14» лютого 2018 року № 7.

Завідувач кафедри філології та перекладу

(назва кафедри)

\_\_\_\_\_

О. В. Когут

(прізвище та ініціали)

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри філології та перекладу

(назва кафедри)

\_\_\_\_\_

(підпис)

О. В. Когут

(прізвище та ініціали)

## 1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Вступ до мовознавства» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
			Семестр 1		Семестр _____	
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	3	-	3	-		
Кількість модулів	1	-	1	-		
Загальний обсяг часу, год	90	-	90	-		
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	36	-	36	-		
лекційні заняття	18	-	18	-		
семінарські заняття	-	-	-	-		
практичні заняття	18	-	18	-		
лабораторні заняття	-	-	-	-		
Самостійна робота, год, у т.ч.	54	-	54	-		
виконання курсового проекту (роботи)	-	-	-	-		
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	-	-	-	-		
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	-	-	-	-		
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	18	-	18	-		
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	26	-	26	-		
підготовка звітів з лабораторних робіт	-	-	-	-		
підготовка до екзамену	10	-	10	-		
Форма семестрового контролю	екзамен		екзамен			

## 2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

**Мета курсу** – ознайомити студентів з основами науки про мову, її найважливішими поняттями, проблематикою, головними мовознавчими термінами.

### **Завдання курсу:**

- дати студентам ґрунтовні знання про природу, сутність та функції мови;
- розширити уявлення про походження та розвиток мови;
- розкрити зміст поняття «структура мови»;
- ознайомити студентів з основними розділами науки про мову: фонетикою, лексикологією, граматиною;
- розвинути мовнотермінологічні компетенції студентів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати**:

- предмет мовознавства та зв'язок мовознавства з іншими науками;
- основні засади виникнення та розвитку мовознавства;
- генеалогічну та типологічну класифікацію мов;
- класифікацію звуків;
- історичні зміни словникового складу мови;
- способи вираження граматичних значень;
- частини мови і принципи їх класифікації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **вміти**:

- визначити зміст і основні завдання курсу «Вступ до мовознавства»;
- використовувати на практиці методи дослідження мови;
- розрізнати поняття «мова» і «мислення», «мова» і «мовлення»;
- диференціювати основні структурні рівні мови;
- класифікувати звуки мови;
- класифікувати слово з погляду його семантичної структури, походження, стилістичного використання;
- робити морфологічний і словотвірний аналіз слова;
- визначати типи словосполучень і речень.

## 3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

### 3.1. Теми лекційних занять

Теми лекційних занять дисципліни наведено у таблиці 1.

Таблиця 1 – Теми лекційних занять

Шифр		Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядко вий номер	розділ, підрозд іл
М 1	<b>Мовознавство як наука. Рівні організації мовної системи</b>	<b>18</b>			
ЗМ1	<b>Загальні засади мовознавства</b>	<b>6</b>			

Шифр		Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
П 1.1	<b>«Вступ до мовознавства» як навчальна дисципліна</b> Місце мовознавства в системі наук. Історія мовознавства як науки. Методи дослідження мови (описовий, порівняльно-історичний, зіставний, структурний тощо).	2		3 (о) 4 (о)	1.1,1.2 1.1
П 1.2	<b>Природа, сутність, функції та будова мови. Походження і розвиток мови.</b> Природа і сутність мови. Функції мови. Мова і суспільство. Мова і мислення. Мова і мовлення. Мова як знакова система. Система мови. Парадигматичні і синтагматичні відношення між одиницями системи. Структура мови. Синхронія і діахронія.	2		3 (о) 4 (о)	1.3, 1.4 1.2
П 1.3	<b>Мови світу, їх вивчення та генеалогічна класифікація.</b> Загальна характеристика мов світу. Порівняльне вивчення мов. Поняття про генеалогічну, типологічну і соціолінгвістичну класифікації мов.	2		3 (о) 4 (о)	1.5 1.4, 5.1
<b>ЗМ2</b>	<b>Рівні організації мовної системи</b>	<b>12</b>			
П 2.1	<b>Фонетика і фонологія</b> Фонетика як лінгвістична дисципліна. Три аспекти вивчення звуків. Класифікація звуків. Поняття про фонему, її функції, варіанти. Диференційні й інтегральні ознаки фонем. Склад і складоподіл.	2		3 (о) 4 (о)	2.1, 2.2, 2.3, 2.4 2.1, 2.2
П 2.2	<b>Слово та його значення.</b> Лексикологія. Розділи лексикології (власне лексикологія, семасіологія, ономасіологія, етимологія, фразеологія, ономастика, лексикографія). Слово і лексема. Лексичне значення слова. Денотативне, конотативне, контекстуальне значення слова. Полісемія слова. Омонімія. Синонімія.	2		3 (о) 4 (о)	3.1, 3.2, 3.3 3.1, 3.2

Шифр		Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
П 2.3	<b>Історичні зміни словникового складу мови. Фразеологія та лексикографія.</b> Причини історичних змін у лексиці. Архаїзми. Неологізми. Запозичення. Поняття про лексикографію. Типи словників. Поняття про фразеологію. Класифікація фразеологізмів.	2		3 (о) 4 (о)	3.4 3.4, 3.5, 3.6
П 2.4	<b>Граматична організація мови.</b> Предмет граматики. Розділи граматики. Основні одиниці граматичної будови мови. Граматичне значення. Граматичні категорії. Способи вираження граматичних значень. Граматична форма.	2		3 (о) 4 (о)	4.1 4.1, 4.3
П 2.5	<b>Морфологічний мовний рівень.</b> Поняття про частини мови. Критерії виділення частин мови. Характеристика основних частин мови.	2		3 (о) 4 (о)	4.2 4.4
П 2.6	<b>Синтаксичний рівень організації мови.</b> Синтаксис як розділ граматики. Синтаксичні одиниці і їх функції. Словосполучення. Класифікація словосполучень. Речення та його ознаки. Актуальне членування речення.	2		3 (о) 4 (о)	4.3 4.5

**Разом:**

Модуль 1, до якого входять два змістових модулі.

### 3.2. Теми практичних (семінарських) занять

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у таблиці 2.

Таблиця 2 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифр		Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	<b>Мовознавство як наука. Рівні організації мовної системи</b>	<b>18</b>			
ЗМ1	<b>Загальні засади мовознавства</b>	<b>6</b>			

Шифр		Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
П 1.1	<b>«Вступ до мовознавства» як навчальна дисципліна</b> Предмет мовознавства. Місце мовознавства в системі наук. Методи дослідження мови	2		3 (о)	1.1,1.2
				4 (о)	1.1
				4 (д)	
П 1.2	<b>Природа, сутність, функції та будова мови. Походження і розвиток мови.</b> Природа і сутність мови. Функції мови. Мова і суспільство. Мова і мислення. Мова і мовлення. Мова як знакова система. Система мови. Структура мови. Синхронія і діахронія.	2		3 (о)	1.3, 1.4
				4 (о)	1.2
				4 (д)	
П 1.3	<b>Мови світу, їх вивчення та генеалогічна класифікація.</b> Загальна характеристика мов світу. Порівняльне вивчення мов. Поняття про генеалогічну, типологічну і соціолінгвістичну класифікації мов.	2		3 (о)	1.5
				4 (о)	1.4, 5.1
				4 (д)	
<b>ЗМ2</b>	<b>Рівні організації мовної системи</b>	<b>12</b>			
П 2.1	<b>Звуки мови, їх вивчення і класифікація. Лінгвістичний аспект у вивченні звуків</b> Фонетика як лінгвістична дисципліна. Три аспекти вивчення звуків. Класифікація звуків. Поняття про фонему, її функції, варіанти. Диференційні й інтегральні ознаки фонем. Склад і складоподіл.	2		3 (о)	2.1, 2.2, 2.3, 2.4
				4 (о)	2.1, 2.2
				4 (д)	
П 2.2	<b>Слово та його значення.</b> Лексикологія. Розділи лексикології (власне лексикологія, семасіологія, ономасіологія, етимологія, фразеологія, ономастика, лексикографія). Слово і лексема. Лексичне значення слова. Денотативне, конотативне, контекстуальне значення слова. Полісемія слова. Омонімія. Синонімія.	2		3 (о)	3.1, 3.2, 3.3
				4 (о)	3.1, 3.2
				4 (д)	



Шифр		Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
П 2.3	<b>Історичні зміни словникового складу мови. Фразеологія та лексикографія.</b> Причини історичних змін у лексиці. Архаїзми. Неологізми. Запозичення. Поняття про лексикографію. Типи словників. Поняття про фразеологію. Класифікація фразеологізмів.	2		3 (о) 4 (о) 4 (д)	3.4 3.4, 3.5, 3.6
П 2.4	<b>Граматична організація мови.</b> Предмет граматики. Розділи граматики. Основні одиниці граматичної будови мови. Граматичне значення. Граматичні категорії. Способи вираження граматичних значень. Граматична форма.	2		3 (о) 4 (о) 4 (д)	4.1 4.1, 4.3
П 2.5	<b>Морфологічний мовний рівень.</b> Поняття про частини мови. Критерії виділення частин мови. Характеристика основних частин мови.	2		3 (о) 4 (о) 4 (д)	4.2 4.4
П 2.6	<b>Синтаксичний рівень організації мови.</b> Синтаксис як розділ граматики. Синтаксичні одиниці і їх функції. Словосполучення. Класифікація словосполучень. Речення та його ознаки. Актуальне членування речення.	2		3 (о) 4 (о) 4 (д)	4.3 4.5

**Разом:**

Модуль 1, до якого входять два змістових модулі.

**3.3 Завдання для самостійної та індивідуальної роботи студента**

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виносяться на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література	
			порядковий номер	розділ, підрозділ
<b>М 1</b>	<b>Мовознавство як наука. Рівні організації мовної системи</b>			
<b>ЗМ1</b>	<b>Загальні засади мовознавства</b>			
Т 1.1	Проблема походження мови	2	1 (і)	1.1
Т 1.2	Зовнішні та внутрішні причини мовних змін	2	1 (і)	1.2

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виносяться на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література	
			порядковий номер	розділ, підрозділ
Т 1.3	Індоевропейські мови	2	1 (і)	1.3
<b>ЗМ2</b>	<b>Рівні організації мовної системи</b>			
Т 2.1	Орфоепія. Транскрипція і транслітерація	2	1 (і)	2.1
Т 2.2	Мова і письмо. Орфографія. Принципи орфографії.	2	1 (і)	2.2
Т 2.3	Лексико-семантичні категорії	2	1 (і)	2.3
Т 2.4	Поняття про лексикографію. Типи словників. Поняття про фразеологію. Класифікація фразеологізмів.	2	1 (і)	2.4
Т 2.5	Характеристика основних частин мови	2	1 (і)	2.5
Т 2.6	Актуальне членування речення	2	1 (і)	2.6

## 4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

### 4.1 Основна література

1 (о). Бевзенко С. П. Вступ до мовознавства: Короткий нарис : навч. посібник / С. П. Бевзенко. — К. : Вища школа, 2006. — 143 с.

2 (о). Венгринюк М. І. Вступ до мовознавства : конспект лекцій / М. І. Венгринюк, О. В. Когут. — Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. — 70 с.

3 (о). Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства : підручник / Ю. О. Карпенко. — К. : Видавничий центр «Академія», 2009. — 334 с.

4 (о). Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : підручник / М. П. Кочерган. — К. : Видавничий центр «Академія», 2001, 368 с.

### 4.2 Додаткова література

1 (д). Доленко М. Т. Вступ до мовознавства : збірник вправ і завдань / М. Т. Доленко. — К., 1975.

2 (д). Донець Д. С. Вступ до мовознавства : практикум / Д. С. Донець, Л. І. Мацько. — К., 1989.

3 (д). Дорошенко С. І. Вступ до мовознавства : навчальний посібник / С. І. Дорошенко, П. С. Дудик. — К. : Вища школа, 1974.

4 (д). Пена Л. І. Вступ до мовознавства. Збірник вправ і завдань / Л. І. Пена. — Івано-Франківськ, 2008.

5 (д). Реформатский А. А. Введение в языкознание / А. А. Реформатский. — М. : Классический учебник, 1996.

### 4.3 Інформаційні ресурси в Інтернеті

1 (і). Венгринюк М. І. Вступ до мовознавства: методичні вказівки для виконання самостійної роботи / М. І. Венгринюк, О. В. Когут. — Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. — 31 с. — Режим доступу : <http://chitalnya.nung.edu.ua/node/3882>

## 5 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Схему нарахування балів під час оцінювання знань студентів з дисципліни наведено в таблиці 5.

Таблиця 5 – Схема нарахування балів під час оцінювання знань студентів з дисципліни

Семестровий модуль № 2	
П 1.1	10
П 1.2	10
П 1.3	10
П 2.1	10
П 2.2	10
П 2.3	10
П 2.4 Модульна контрольна робота	20
П 2.5	10
П 2.6	10
Разом	100

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	задовільно
60-66	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни